

ENHANCING SELF-CARE ABILITY AND QUALITY OF LIFE AMONG RURAL-DWELLING THAI ELDERS WITH TYPE 2 DIABETES THROUGH A SELF-HELP GROUP: A PARTICIPATORY ACTION RESEARCH APPROACH

ARISSARA SUKWATJANEE 4737738 NRNS/D

Ph.D. (NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: KANAUNGNIT PONGTHAVORNKAMOL, Ph.D. (NURSING), NANTAWON SUWONNAROOP, Ph.D. (NURSING), WANPEN PINYOPASAKUL, Ph.D. (NURSING), GAIL LOW, Ph.D. (NURSING), SURACHAI CHOKKHANCHITTHAI, M.D.

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate the impact of self-help group participation on enhancing self-care ability and quality of life, as well as to explore perceptions about experiences of group participation among rural-dwelling Thai elders with type-2 diabetes. Participatory Action Research (PAR) with an integration of both qualitative and quantitative approaches was designed for the study. Critical social theory was used as a guiding framework to emancipate the rural elders with type-2 diabetes from disadvantaged conditions for a better life. Twenty participants were purposively recruited from rural elders with type-2 diabetes living at a rural village of Ayutthaya Province to participate in the self-help group meetings offered twice a month for six months. Quantitative data assessing the participant's self-efficacy, quality of life, and blood sugar level were analyzed by paired-samples *t* test. Qualitative data from focus group discussion and observation were analyzed by content analysis.

The results revealed that after 6-month group participation, participants reported significantly increased self-efficacy and quality of life while their fasting blood sugar level significantly decreased. In addition, they perceived benefits of group participation in enhancing their self-care ability and quality of life. Culturally-sensitive knowledge and a sense of empowerment that individuals received from the group increased their self-control and power for better managing the disease. A sense of self-efficacy fostered them to conform to others for improved self-care activities. The recommendation is that the self-help group as a form of mutual aid that could offer great benefits to rural elders with type 2-diabetes should be implemented in community care setting.

KEY WORDS: SELF-CARE/ QUALITY OF LIFE/ RURAL ELDER/
TYPE 2 DIABETES/ SELF-HELP GROUP

247 pages

การส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุไทยในชนบทที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่สอง โดยกลุ่มช่วยเหลือตนเอง: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ENHANCING SELF-CARE ABILITY AND QUALITY OF LIFE AMONG RURAL-DWELLING THAI ELDERS WITH TYPE 2 DIABETES THROUGH A SELF-HELP GROUP: A PARTICIPATORY ACTION RESEARCH APPROACH

อริสรา สุขวัจนี 4737738 NRNS/D

ปร.ค. (การพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: คณิงนิจ พงศ์ถาวรกมล, Ph.D. (Nursing), นันทวัน สุวรรณรูป, Ph.D. (Nursing), วันเพ็ญ ภิญโญภาสกุล, Ph.D. (Nursing), GAIL LOW, Ph.D. (Nursing), สุรัชย์ โชคครรชิตไชย, M.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการมีส่วนร่วมในกลุ่มช่วยเหลือตนเองต่อการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิต ตลอดจนศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเองของผู้สูงอายุไทยในชนบทที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่สอง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่มีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้ทฤษฎีวิพากษ์สังคมเป็นกรอบแนวคิดที่จะเสริมพลังผู้สูงอายุในชนบทที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่สองให้พ้นจากสภาพค้ำอัยโอกาสที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้ผู้ร่วมวิจัย 20 คนถูกคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่สองซึ่งอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อเข้าร่วมประชุมกลุ่มเดือนละสองครั้งเป็นเวลาหกเดือน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบวัดความสามารถในการดูแลตนเอง แบบวัดคุณภาพชีวิตและปริมาณน้ำตาลในเลือดก่อนรับประทานอาหารเช้าด้วยสถิติวิเคราะห์ความแตกต่างแบบ paired-samples *t* test วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มและการสังเกตด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่าหลังเข้าร่วมกลุ่มช่วยเหลือตนเองเป็นเวลา 6 เดือน ผู้ร่วมวิจัยมีคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีระดับน้ำตาลในเลือดก่อนรับประทานอาหารเช้าลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผู้ร่วมวิจัยยังรับรู้ถึงประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มช่วยเหลือตนเองว่าทำให้ความสามารถในการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตดีขึ้น การได้รับความรู้ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและการรับรู้ว่าคุณเองมีพลังอำนาจได้ทำให้มีการควบคุมตนเองและรู้ดีกว่าตนเองมีอำนาจที่จะบริหารจัดการกับโรคเบาหวานที่เป็นอยู่ การรับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถในการดูแลตนเองได้ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามผู้อื่นเพื่อที่จะปรับพฤติกรรมดูแลตนเองให้ดีขึ้น ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาคือกลุ่มช่วยเหลือตนเองในรูปแบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้สูงอายุในชนบทที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่สอง และสมควรนำไปปฏิบัติในการดูแลสุขภาพชุมชนต่อไป